

פרשת תשא-פרה תשפ"א – איך השתתף אהרן בעשיית עגל הזהב?

1. **שמות לב:** וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר ויקהל העם על אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו... ויאמר אלהם אהרן פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם בניכם ובנותיכם והביאו אלי: ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם... ויקח מידם ויצר אתו בחרט ויעשה עגל מסכה ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים: וירא אהרן ויבן מזבח לפניו ויקרא אהרן ויאמר חג לה' מחר - **סנהדרין ז.א:** 'וירא אהרן ויבן מזבח' - מה ראה? ... ראה חור שזבוח לפניו, אמר אם לא אשמע להם, יעשו לי מה שעשו בחור ומתקיים בי (איכה ב, כ) 'אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא' ולא תהיה להם תקנה לעולם. מוטב שיעבדו לעגל ואפשר תהיה להם תקנה בתשובה. **רש"י:** 'וירא חג לה' מחר' ולא היום, שמא יבא משה קודם שיעבדוהו... ועוד אמר אם הם בונים את המזבח... נמצאת מלאכתן עשויה בבת אחת ומתוך שאני בונה ומתעצל במלאכתי, בין כך משה בא.
- רבנו בחיי לב,ד:** אהרן שהיה בחיר ה', אין בכל ישראל גדול כמוהו אחר משה רבנו, איך לקח העניין בדרך תמות ולא מסר עצמו למיתה, והלא בעניין עבודה זרה יהרג ואל יעבור?
2. **רמב"ם ביאת מקדש ט,יג:** כהן שעבד עבודה זרה ... אע"פ שחזר בתשובה גמורה לא ישמש במקדש לעולם ... אבל השוחט לעבודה זרה בשוגג [ולא עבד בפועל] אם עבר והקריב קרבנו ריח ניחוח ונתקבל שהרי לא שרת ולא נעשה כומר אלא שחט בלבד והוא שוגג, **ואע"פ כן לכתחילה לא יעבוד.** **ר"ה כו,א:** מפני מה אין כהן גדול בבגדי זהב לפני ולפנים? לפי שאין קטגור נעשה סגור.
- לקוטי שיחות ו/176:** עולה השאלה: אהרן הרי בנה מזבח עבור העגל ... ואף שכונתו בבנייה הייתה לדחותם, אבל בפועל הוא בנה מזבח לפניו, עבור העגל, וכיצד הותר לו לעבוד במשכן?
3. **רמב"ם פרה אדומה ה:** כל העוסקין בפרה מתחילה ועד סוף - השוחט ומשליך עץ ארז והשורף ואוסף האפר - מטמאין בגדים וטעונין טבילה לאחר הערב שמש מדין תורה - **ספורנו במדבר יט,א:** מעיקרי ההעלם [בחוק פרה אדומה] שהיא מטמאה את הטהורים ומטהרת את הטמאים?
4. **שבת ד:** הדביק פת בתנור לאפותה, האם מותר לאחר לרדות אותה [ויעבור על איסור דרבנן ברדיית פת מהתנור] קודם שיבוא חברו לידי איסור חטאת [אפיה]? ... **וכי אומרים לאדם חטא כדי שיזכה חברך?! - תוס':** הרי אמרין בעירובין, נוח לחבר לעבור איסור קל שלא יעבור עם הארץ איסור חמור? ... **התם עדיין לא נעשה האיסור החמור** ומוטב שיעשה איסור קל וימנע חברו מאיסור חמור, אבל הכא [בהדביק פת בתנור] מעשה האיסור כבר נעשה וממילא יגמור ולכן לא יעשה אפילו איסור קל בידים... [עוד היתר]: רבי אליעזר נכנס לבית הכנסת ולא מצא עשרה למנין ושחרר עבדו הכנעני להשלימו למנין ואף שנאמר 'לעולם בהם תעבודו' [ועבר איסור בשחרור העבד]? **מצוה דרבים** שאני.
- שולחן ערוך סימן שו:** מי שהוציאו בתו מביתו בשבת להוציאה מכלל ישראל, **מצווה** לשום פעמיו להשתדל בהצלתה ויוצא אפילו חוץ לשלוש פרסאות ואם לא רוצה - **בית דין גוזרים עליו.**
5. **שמות יט,כד:** ועלית אתה ואהרן עמך [להר סיני לקבל התורה] - **זוהר מצורע כד:** משה הוא השושבין מצד המלך ... אהרן הוא השושבין מצד המלכה וכל דבריו היו לרצות המלך על המלכה ויתרצה המלך עמה. ובשביל שהוא שושבין של המלכה - שם דירתו עמה, לתקן הבית ולהשגיח תמיד בדברי הבית.
- מאור ושמש פרשת בהעלותך:** לשבר תאוות היצר אי אפשר כי אם שידבק עצמו לצדיקים - אך הצדיק שהוא מזוכך מכל וכל, אינו יכול ללמוד ממנו המשוקע בתאוות, כי הצדיק הביא הכול אל הקדושה והוא אוכל ושותה משמנים ויין לשם עבודתו הגבוהה שמעלה ניצוצין קדושים ואיך יוכל השפל ערך ללמוד ממנו? ... ולכך נבחר אהרן לכהן, מפני **שהיה בו שמץ מה מהם** כנ"ל והיה יכול להביאם אל התשובה.
- התוועדיות תשמו ד/454:** הביאור בעניין 'טומאת כל העוסקים בפרה': ידוע הסיפור שאירע אצל האדמו"ר האמצעי, שתוכנו שנתינת תיקון וסדר תשובה לזולת יכולה להיות רק כששינה שייכות מסוימת - בדקות דדקות - למצבו של הזולת ... ולכן כדי לטהר יהודי שנגע בטומאה עד לטומאה הכי חמורה דהיפך החיים, צריך שתהיה למיטהר שייכות מסוימת (בדקות) למצב דהיפך הטהרה. אמנם לא באופן חמור כמותו ח"ו, שאז לא יכול לטהר אותו שהרי אין חבוש מתיר עצמו, כי אם בדקות בלבד, טומאה עד הערב בלבד, ואז נקל יותר להרגיש את מצבו של הזולת ולסייע לו.